

Suçlulara Yönelik Alg?lar Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Suçlulara Yönelik Alg?lar Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31228>

Özet

Suçlulara Yönelik Algılar Ölçeği (SYAÖ), M. B. Gönültaş ve arkadaşları tarafından 2019 yılında geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, bireylerin suçlulara attıkları ahlaki, kişilik ve sosyal özelliklere dair algılarını sistematik olarak ölçmeyi amaçlamaktadır. Geliştirme çalışması sonucunda, ölçek 12 madde ve iki faktörlü bir yapıya sahip olarak belirlenmiştir. Yapılan Güvenilirlik analizlerinde yüksek iç tutarlılık değerleri elde edilmiştir (Cronbach alfa: 0.82), bu da ölçeğin tutarlı ve güvenilir bir ölçüm sağladığını göstermektedir. SYAÖ, özellikle kriminoloji ve sosyal psikoloji alanlarında suç ve suçlu algısını inceleyen araştırmacılar için önemli bir araçtır.

Anahtar Kelimeler

Suçlulara Yönelik Algılar Ölçeği, Suç algısı, Faktör analizi, Kriminoloji, Sosyal psikoloji, Geçerlilik, Cronbach alfa

Yazarlar

M. Burak Gönültaş, M. Öztürk, E. Y. Z. Rios, M. Kanak, E. Demir

Amaç

Suçlulara Yönelik Algılar Ölçeği'nin temel amacı, toplumun suçlu bireylere yönelik sahip olduğu inançları ve algıları ölçmektir. Bu algılar, suçluların yeniden suç işleme eğilimi, kişisel kusurları, ahlaki yapıları ve sosyal kökenleri gibi konulara kapsamaktadır. Ölçek, bu algıların niteliğini ve yoğunluğunu nicel verilerle ortaya koyarak, suçluların topluma yeniden entegrasyonu veya suçun nedenleri üzerine yapılan çalışmalara katkı sağlamayı hedeflemektedir.

Ölçek, suçluların doğasına ilişkin iki ana boyutu ele almaktadır: Bireysel/ahlaki özelliklere dayalı içsel atıflar ve sosyal çevreye dayalı dışsal atıflar. Bu ayrım, araştırmacıların, suç algısının kişisel sorumluluğa mı yoksa çevresel faktörlere mi daha çok odaklandığını analiz etmesine olanak tanır.

Yapı

Suçlulara Yönelik Algılar Ölçeği, 12 maddeden oluşan ve iki temel boyutu ölçen çok boyutlu bir yapıyı temsil etmektedir. Bu iki faktör, suçlulara yönelik algıların farklı yönlerini açıklamaktadır.

Birinci faktör olan "Suçluların Ahlaksal/Kişilik Özelliklerine Yönelik Algılar", suçluların bireysel düzeydeki ahlaki eksikliklerini ve kişisel eğilimlerini hedef alır. İkinci faktör olan "Suçluların

Sosyal Algılara Yönelik Algılar" ise, suçun kökenini bireyin sosyal çevresi, aile yapısı veya sosyoekonomik durumu gibi dikkatli faktörlere bağlayan algılar ölçmektedir. Bu iki faktörün birleşimi, suçluya yönelik toplumsal yargıların kapsamlı bir resmini sunmaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliliği çalınması, doğrulanması ve açıklanması Faktör analizi yöntemleri kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Analizler sonucunda, ölçeğin teorik olarak beklenen iki faktörlü yapıya doğrulanması tespit edilmiştir.

Yapılan analizlerde, 12 maddelik iki faktörlü modelin toplam varyansın %52.42'sini açıkladığı belirlenmiştir. Bu, ölçeğin ölçmeyi amaçladığı yapıya yeterli düzeyde temsil ettiğini göstermektedir. Spesifik olarak, birinci faktör (%32.42) ve ikinci faktör (%20) varyansın açıklanmasına önemli katkılarda bulunmuştur, bu da yapısal geçerliliğinin sağlandığını desteklemektedir.

Güvenilirlik

Suçlulara Yönelik Algılar Ölçeği'nin iç tutarlılık güvenilirlik değerlerini belirlemek amacıyla Cronbach alfa ve yarıya bölme yöntemleri kullanılmıştır. Elde edilen değerler, ölçeğin yüksek düzeyde güvenilir olduğunu kanıtlamaktadır.

İç tutarlılık katsayısı olan Cronbach alfa değeri 0.82 olarak hesaplanmıştır, bu da psikometrik standartlara göre kabul edilebilir ve güçlü bir iç tutarlılığı işaret etmektedir. Ayrıca, yarıya bölme güvenilirliği katsayısı da 0.80 olarak bulunmuştur. Bu sonuçlar, ölçek maddelerinin aynı yapıya tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin geliştirilmesi sürecinde yapılan Faktör analizi, ölçeğin iki temel boyutta toplandığını ortaya koymuştur. Bu iki faktörlü yapı, teorik beklentilerle uyumludur ve algıların iki ana kategoriye ayrıldığını göstermektedir. Ölçek, toplam 12 maddeden oluşmaktadır.

Faktör 1: Suçluların Ahlaksal/Kişilik Özelliklerine Yönelik Algılar (2 Madde). Bu faktör, suçlunun yeniden suç işleme eğilimi gibi içsel, derinleşmiş kişilik özelliklerine odaklanan maddeleri içerir. Faktör 2: Suçluların Sosyal Algılara Yönelik Algılar (10 Madde). Bu faktör ise suçlunun parçalanmış aileden gelmesi gibi çevresel ve sosyal faktörlere dayalı algıları kapsamaktadır. Faktörlerin varyans açıklama oranları, bu iki boyutun algıların açıklanmasında kritik rol oynadığını göstermiştir.

Araç

Test Türü: Geliştirme Ölçeği (Tutum ve Algı Ölçümü)

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme. (1=hiç katılmıyorum, 2=katılmıyorum, 3=ne katılmıyorum ne de katılmıyorum, 4=katılmıyorum ve 5=oldukça katılmıyorum)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genel Popülasyon

Yaş Grubu: Belirtilmemiş (Yetkin Örneklem olduğu varsayılmaktadır)

Popülasyon Detayları: Geçerlilik ve güvenilirlik çalışması Türkiye'de gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçeği. Katılımcılar, suçlulara dair ifadelerine ne ölçüde katıldıkları 5 dereceli bir Likert ölçeği üzerinden belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Suçlular, Algı, Kriminoloji, Güvenilirlik, Ahlaki özellikler, Sosyal çevre, Psikometri, Türkiye araştırmaları

Şinler, Ücret ve Test Yaşı

Test Yaşı: 2019

Şinler ve Kullanım Ücreti: Ölçek, akademik çalışmalarda kullanım için genellikle ilgili yazarın izniyle erişilebilir durumdadır. Ticari kullanım için yazarlarla doğrudan iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Sorumlu Yazar İletişim: mburakgonultas@gmail.com

Kaynaklar

Gönültaş, M. B., Öztürk, M., Rios, E. Y. Z., Kanak, M. ve Demir, E. (2019). Suçlulara Yönelik Algılar Ölçeği: Geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 20(Ek 1), 41-47. DOI: <http://dx.doi.org/10.5455/apd.40824>

Makalenin orijinal PDF bağlantısı: ejmanager.com

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [suclulara-yonelik-algilar-olcegi-toad.pdf](#)

Suçlulara Yönelik Algılar Ölçeği Maddeleri

Ölçek 12 madde iki faktörlü yapıdadır.

Suçluların Ahlaksal/Kişilik Özelliklerine Yönelik Algılar (2 madde): Suçlular yeniden suç işlemeye eğilimli kişilerdir.

Suçluların Sosyal Ağlarına Yönelik Algılar (10 madde): Suçlular parçalanmış ailelerden gelirler.

ARABPSYCHOLOGY.COM